

תומיך ואוריך לאיש חסידך

(5) ספר שמות פרק לב
(כה) וַיֵּרָא מֹשֶׁה אֶת הָעָם כִּי פָרַע הוּא כִּי פָרַע אֶהְרֹן לְשִׁמְצָה בְּקִמְיָהֶם

רמב"ן על שמות פרק לב פסוק כה
שמץ דבר נשמע בו (שם כו יד), שאין בכל דרכיו דופי ודבה כלל רק שבה ותהלה ועל דרך הפשט שמץ לשון מיעוט, לקחה אזני מעט הימנו, ומה שמץ דבר נשמע בו (שם כו יד), שכל הנשמע והנאמר בכח האל וגבורותיו דבר מועט הוא כנגד גודל מעשיו, וכן לשמצה בקמיהם, יאמר כי פרעה אהרן לעם למעט אותם באויביהם, כי העון הגדול הזה ימעיטם בפני אויביהם, או ימעיט זכותם בבואם במלחמה עם אויב, והוא כענין שנאמר (יחזקאל כט טו) והמעטתים לבלתי רדות בגוים, או כענין שנאמר (ירמיה י כד) יסרני ה' אך במשפט אל באפך פן תמעיטני:

(23) שפת אמת ליקוטים - פרשת תשא

אתה ידעת את העם כי ברע הוא כו' וירא משה כי פרוע כו' פרעה אהרן כו' נראה לפרש בעזרת הי"ת כי באמת לאשר באו לאהרן ליטול עצה שהרי ה' נסיון גדול בודאי והנה אהרן איננו בחינת מנהיג ישראל באותו בחינה של משה רבינו ע"ה ומשה לחוד ואהרן לחוד, והנה אם ה' עיקר המכוון [של] ישראל לחפש עצה לצאת מהנסיון כמו שיש מדריגות בענין הנסיון, יש שאינו משגיח על ההסתר ומתחזק בצדקו ויש שרוצה ומבקש להסיר ממנו תוקף הנסיון אבל בתוך הנסיון אין לו כח לעמוד, והנה זה מדרגה השני' איננו רע בעצמותו, ולזאת ה' עצת אהרן לפטור הנסיון על ידי נתינת הזהב אליו שהרי החטא בא מריבוי זהב כמו שכתוב ודי זהב, ואם היו רוצין העם להתחזק בו, ה' זה עצה טובה, גם מה שכלל אהרן עצמו ביניהם ה' להם מקום טוב לאחוז בו ולהנצל, אבל לאשר הערב רב עיקרם ועצמותם רע אם כן לא הועיל העצה, וזהו שאמר אהרן אתה ידעת כו' ברע הוא, אבל אהרן לא ידע מקודם כי ברע הוא כנ"ל, וזהו שכתוב כי פרעה אהרן כו' שהרי לולי עצת אהרן ה' החטא נסתר שהרי ודאי יש שאין עומדין בנסיון והי' במדרגה ב' ולא ה' ניכר שתוכם רע, ועל ידי עצת אהרן נגלה ונתפרסם רעת הערב רב, וזהו שאמר משה כי פרעה אהרן כו' כנ"ל ולזאת לא ה' עצה רק להבדיל בני ישראל מהערב רב כן אפשר לפרש המשך הפסוקים:

(1) מדרש רבה ויקרא פרשה י פסקה ג

וירא אהרן מה ראה אם בונין הם אותו זה מביא צרור וזה אבן ונמצאת מלאכתם כלה בבת אחת מתוך שאני בונה אותו אני מתעצל במלאכתי ורבינו משה יורד ומעבירה לע"ז ומתוך שאני בונה אותו אני בונה אותו בשמו של הקב"ה ה"ד (שמות לב) ויקרא אהרן ויאמר תג לה' מחר חג לעגל מחר אין כתיב כאן אלא חג לה' מחר ד"א וירא אהרן מה ראה אמר אהרן אם בונין הן אותו הסרחון נתלה בהן מוטב שיתלה הסרחון בי ולא בישראל רבי אבא בר יודן בשם ר' אבא משל לבן מלכים שנתגאה לבו עליו ולקח את הסיף לחתך את אביו א"ל פדגוגו אל תייגע את עצמך תן לי ואני חותך הציץ המלך עליו א"ל יודע אני להיכן היתה כוונתך מוטב שיתלה הסרחון בך ולא בבני חייך מן פלטין דידי לית את זייע ומותר פתורי את אכיל עשרים וארבע אנונס את נסיב כך מן פלטין דידי לית את זייע ומן המקדש לא יצא ומותר פתורי את אכיל והנותר מן המנחה עשרים וארבעה אנונס את נסיב אלו כ"ד מתנות כהונה שניתנו לאהרן ולבניו אמר לו הקב"ה לאהרן אהבת צדק אהבת צדק את בני ושנאת מלחייבן על כן משחך אלהים אלהיך אמר לו חייך שמכל שבטו של לוי לא נבחר לכהונה גדולה אלא אתה (ויקרא ח) קח את אהרן ואת בניו אתו: